

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 12. juni 2020

Sag 24/2020

Finansiel Stabilitet

(advokat Claus Juel Hansen)

mod

A

og

X

(advokat Anne Buhl Bjelke for begge)

og

Sag 30/2020

Finansiel Stabilitet

(advokat Claus Juel Hansen)

mod

A

og

X

(advokat Anne Buhl Bjelke for begge)

I tidligere instanser er truffet beslutning af Retten på Færøerne den 18. november 2019 (BS 1140/2012) og afsagt dom af Østre Landsrets 5. afdeling den 16. marts 2020 (B-900-19).

I pådømmelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen og Lars Apostoli.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, Finansiell Stabilitet, har påstået landsrettens dom ophævet og sagen hjemvist til fortsat behandling i landsretten, subsidiært, at kære af Retten på Færøernes afgørelse af 18. november 2019 tillades.

De indstævnte, A og X, har ikke udtalt sig i sagerne.

Sagsfremstilling

Retten på Færøerne afsagde den 18. november 2019 dom i sagen Finansiell Stabilitet mod F, B, C og D (BS 1140/2012).

Samme dag traf Retten på Færøerne særskilt afgørelse om sagsomkostninger. Ud over ovennævnte parter omfattede sagsomkostningsafgørelsen A og X (tidligere ...), som indtil den 23. november 2018 var blandt de sagsøgte i sagen. Retten pålagde herved Finansiell Stabilitet inden 14 dage at betale til A og X 12 mio. kr. i sagsomkostninger.

Finansiell Stabilitet ankede omkostningsafgørelsen til Østre Landsret den 2. december 2019. Samme dag sendte Finansiell Stabilitet ankestævningen med bilag til Retten på Færøerne og meddelte, at for det tilfælde, at Østre Landsret måtte finde, at Retten på Færøernes særskilte dom om sagsomkostninger skulle være indbragt ved kære, da skulle ankestævningen med tilhørende dokumenter anses for at udgøre et kæreskrift, der skulle anses for indleveret samme dag til Retten på Færøerne.

Ved dom af 16. marts 2020 bestemte landsretten følgende:

”Finansiell Stabilitets appel af Færøernes Rets afgørelse af 18. november 2019 om sagsomkostninger til A og X afvises.

Finansiell Stabilitets anmodning om kærretilladelse tages ikke til følge.

Finansiell Stabilitet skal i sagsomkostninger for landsretten inden 14 dage betale i alt 2.000 kr. til A og X.”

Landsrettens begrundelse lyder bl.a.:

”Ad fremme af anken

Færøernes Ret afsagde den 18. november 2019 dom i sagen anlagt ved stævning af 13. september 2012 af Finansiell Stabilitet mod F, B, C og D (BS 1140/2012). Søgsmålet omfattede til at begynde med også A og X (tidligere ...), hvilken del af sagen dog blev frafaldet ved processkrift af 23. november 2018.

Dommen er indbragt for landsretten af F, B og C ved ankestævning af 29. november 2019 og behandles under B-896-19.

Den særskilt indbragte afgørelse, hvorved Finansiell Stabilitet er pålagt at betale sagsomkostninger til A og X, er truffet af Færøernes Ret ved retsbog af 18. november 2019 i tilknytning til, at retten afsagde ovennævnte dom. Afgørelsen om sagsomkostninger er således ikke truffet i domsform. Udformningen af nævnte retsbog efterlader herved ikke tvivl om, at der er tale om en beslutning; ikke om en dom. Det, som Finansiell Stabilitet har anført herom, kan ikke føre til en anden vurdering af afgørelsesformen.

Det kan ikke lægges til grund, at A og X udtrykkeligt eller stiltiende har tiltrådt, at sagen fremmes som en ankesag.

Appel af omkostningsafgørelsen burde derfor være sket ved kære, jf. den færøske retsplejelovs § 389, stk. 1.

Ankestævningen af 2. december 2019 opfylder betingelserne til et kæreskrift, jf. den færøske retsplejelovs § 393, stk. 2, 2. pkt. Ankestævningen er endvidere indgivet inden for den frist, der efter den færøske retsplejelovs § 394, stk. 1, gælder for iværksættelse af kære.

Uanset dette finder landsretten ikke, at ankestævningen kan betragtes som et rettidigt indgivet kæreskrift. Landsretten har lagt vægt på, at Finansiell Stabilitet har valgt at appellere sagsomkostningsafgørelsen ved at indlevere ankestævning til landsretten i overensstemmelse med den færøske retsplejelovs § 372, stk. 2. Ankestævningen fremstod også efter sit indhold og sin overskrift som en anke, hvilket tillige blev tilkendegivet i følgemailen til landsretten. Det fremgår herved udtrykkeligt af punkt 3.6 i ankestævningen, at Finansiell Stabilitet nøje havde overvejet appelformen og valgt anke frem for kære. Det kan under disse omstændigheder ikke føre til et andet resultat, at Finansiell Stabilitet samtidig med indlevering af ankestævningen orienterede Færøernes Ret om anken og tilkendegav, at ”for det tilfælde, Østre Landsret måtte finde, at afgørelsen skulle være indbragt ved kære, skal vedhæftede ankestævning med tilhørende bilag anses at udgøre et kæreskrift”.

På ovennævnte baggrund afvises Finansiell Stabilitets appel.

Ad karettilladelse

Karefristen efter den færøske retsplejelovs § 394, stk. 1, er udløbet.

Det følger af den færøske retsplejelovs § 1021, stk. 4, jf. § 394, stk. 2, 3. pkt., at landsretten undtagelsesvis kan tillade kære indtil 6 måneder efter den afgørelse, der ønskes påkæret.

Landsretten finder, at Finansiell Stabilitets indbringelse ved anke under ovennævnte omstændigheder ikke kan anses for sket ved en undskyldelig fejl. Der findes ikke i øvrigt at foreligge oplysning om forhold, der kan begrunde, at landsretten undtagelsesvis meddeler tilladelse til kære af omkostningsafgørelsen. Det kan ikke føre til et andet resultat, at landsretten har efteropkrævet retsafgift efter den færøske retsafgiftslovs regler for ankesager, eller at Færøernes Ret ikke reagerede på det ovenfor citerede i mailen af 2. december 2019.

Finansiell Stabilitets anmodning om kæretilladelse tages derfor ikke til følge.”

Anbringender

Finansiell Stabilitet har om anken anført navnlig, at landsrettens dom kan ankes til Højesteret uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, jf. den færøske retsplejelovs § 368, stk. 1. Landsrettens dom er afsagt af landsretten som 1. instans, da spørgsmålet om afvisning af appellen og anmodningen om kæretilladelse ikke har været behandlet i byretten (to-instansprincippet). Landsrettens afgørelse tager ikke stilling til sagsomkostningerne, som er det, byretten har afgjort. Hvis byrettens afgørelse var en beslutning, som landsretten har lagt til grund, så er landsrettens dom den første dom, der afsiges i sagen, og allerede derfor er der adgang til at anke. Det forhold, at Finansiell Stabilitet ikke er enig i, at der var tale om en beslutning, kan ikke føre til et andet resultat. Finansiell Stabilitet har indgivet ansøgning til Procesbevillingsnævnet for det tilfælde, at Højesteret finder, at anke kræver Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Finansiell Stabilitet har om kæremålet anført navnlig, at kæreskrift er indgivet for det tilfælde, at sagen afvises af Højesteret eller Procesbevillingsnævnet med den begrundelse, at rette appelform er kære, jf. den færøske retsplejelovs § 391, jf. også § 369, stk. 2 og 3.

A og X har ikke udtalt sig i sagerne.

Højesterets begrundelse og resultat

Landsretten har ved dom af 16. marts 2020 afvist Finansiell Stabilitets anke af Retten på Færøernes afgørelse af 18. november 2019.

Begrundelsen for afvisningen er, at Retten på Færøernes afgørelse var truffet ved beslutning og ikke i domsform, og at afgørelsen således ikke var genstand for anke, men burde være appelleret ved kære.

En afvisningsdom er som udgangspunkt genstand for anke. Den færøske retsplejelovs § 369, stk. 3, bestemmer dog, at domme, hvorved retten afviser sagen, fordi den ikke er indbragt for rette domstol eller ikke rettidigt er indbragt for domstolene eller for ankeretten, kun kan indbringes for højere ret ved kære, jf. den færøske retsplejelovs § 391, stk. 2.

Højesteret finder, at landsrettens afvisningsgrund ikke er omfattet af den færøske retsplejelovs § 369, stk. 3, og § 391, stk. 2. Det forhold, at landsretten i samme afgørelse nægter at tage Finansiell Stabilitets anmodning om kærretilladelse til følge, kan ikke føre til et andet resultat.

Landsrettens dom er således ikke genstand for kære, men alene for anke. Herefter afvises kæremålet fra Højesteret.

Østre Landsrets dom er afsagt af landsretten som 2. instans og kan således kun ankes til Højesteret med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, jf. den færøske retsplejelovs § 371, stk. 1, jf. § 1021, stk. 3. Da en sådan tilladelse ikke foreligger, afvises anken.

Thi kendes for ret:

Ankesagen og kæresagen afvises.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part.